

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LXXXII. — Izdan in razposlan dné 24. novembra 1894.

(Obsega štev. 218.)

218.

Dopustilnica z dné 22. oktobra 1894. l.

za lokalno železnico iz Schwarzenave v Svetlo.

Mi Franc Jožef Prvi, po milosti Božji cesar avstrijski;

apostoljski kralj ogrski, kralj češki, dalmatinski, hrvaški, slavonski, gališki, vladimérski in ilirski; nadvojvoda avstrijski; véliki vojvoda krakovski; vojvoda lotarinški, salcburški, štajerski, koroški, kranjski, bukovinski, gorenjsleški in dolenje-sleški; véliki knez erdeljski; mejni grof moravski; pokneženi grof habsburški in tirolski itd. itd. itd.

Ker je mestna občina svetelska zaprosila, da bi se ji dalo dopustilo, zgraditi in obratovati lokalno železnico od Schwarzenave v Svetlo (Zwettl), vzvidelo se Nam je, z ozirom na občo korist te podjetbe, imenovani koncesijonarki to dopustilo na podstavi zakona o dopuščanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.), in pa zakonov z dné 17. junija 1887. l. (Drž. zak. št. 81.) in z dné 27. decembra 1893. l. (Drž. zak. št. 198.), nadalje

na podstavi zakona z dné 22. junija 1894. l. (Drž. zak. št. 129.) dodeliti také-le:

§. 1.

Koncesijonarki dajemo pravico, zgraditi in obratovati lokomotivno železnico, katero bo kot lokalno železnico s pravilno raztečino v mesto Svetla (Zwettl) napraviti od postaje Schwarzenau — Svetla na progi Dunaj — Cmunt avstrijskih državnih železnic

§. 2.

Železnici, ki je predmet té dopustilnice, dodeljujejo se nastopne ugodnosti:

a) Oprostilo od kolkov in pristojbin za vse pogodbe, ki jih podjetba lokalne železnice sklene, za vse vloge, ki jih vpodá, in za listine, ki jih naredí; nadalje za vse knjižne vpise na podstavi teh pogodb in listin, in napósled za druge uradne posle in uradne izdatke v namene, povedane tu doli, namreč:

1. v to, da se nabavi glavnica in zagotovi glavnično obrestovanje in pa obrat do časa, ko se začne ta obrat;

2. v pridobitev zemljišč, v gradnjo in opravo železnice do konca prvega obratnega leta.

Te ugodnosti se ne uporabljajo na razprave sodnega postopanja v spornih stvaréh;

b) oprostilo od kolkov in pristojbin za izdajo delnic in prednostnih zadolžnic, namenjenih v nabavo glavnice za prvo napravo in dopustilu vstrečno opremo, z začasnicami vred, in pa za vknjižbo zastavne pravice na železniškoknjižnih enotah ali drugih nepremičninah, namenjenih v zagotovo prednostnih zadolžnic, in takó tudi od prenosnine, kar se je nabere o nakupu zemljišč na koncu prvega obratnega leta (lit. a, št. 2.), razen pristojbin, ki jih je o tem povodu opraviti in katere po veljajočih zakonih pristojé občinam ali drugim samovpravnim združbam;

c) oprostilo od pristojbin in odredbin, dolžnih za podeljeno dopustilo in za izdajo te dopustilnice;

d) oprostilo od dobitkarine in dohodarine, od plačevanja kolkovnih pristojbin za kupone, in tako tudi od vsakega novega davka, kateri bi se vtegnil uvesti z bodočimi zakoni, na dobo tridesetih let, računè od današnjega dné.

§. 3.

Za železnico, oznamenjeno v §. 1., dodeljuje država poroštvo letnega čistega donosa, ki je enak štiri odstotnemu obrestovanju in razdolžni kvoti prednostnega posojila v nominalnem znesku 900.000 gl. a. v. v notah, katerega bo v dobavo novcev vzprijeti ter odplačati v 75 letih, takó namreč, da bo, ako ne bi letni čisti donos dosegel zneska, za katerega veljá poroštvo, državno upravstvo dopolnilo primanjkljaj.

Letni čisti donos, za katerega veljá poroštvo, ustanavlja se za čas od dneva, katerega se obrat po železnici prične, do preteka 75. leta dopustila na največinski znesek 38.180 gl. a. v.

§. 4.

Od letnega, po §. 3. s poroštvom zagotovljenega čistega donosa je v odplačilo prednostnega posojila, ki se vzprejme, uporabiti oni znesek, ki ga državno upravstvo določi po razdolžnem črtežu, katerega ono odobri in po katerem se mora vsa napravna glavnica (§. 12.) razdolžiti, dokler traja dopustilo.

Prednostno posojilo se pri tem mora razdolžiti prej, kakor delnice.

§. 5.

Državno doplačilo vsled prevzetega poroštva naj se opravi zadnji čas tri mesece po predložbi

dokumentiranega letnega računa potèm, ko je bil ta račun pregledan.

Erar opravi vendar v odkup dospelih kuponov prednostnih zadolžnic tudi poprej delna plačila po meri potrebščine, na podstavi proračuna o donosu izpravljenega, a s pridržkom obračuna na podstavi letnega računa, ako koncesionarka dotično prošnjo vloži šest tednov, pred rokom dospelosti.

Ako bi se pokazalo po dokončni ustanovitvi letnega računa, katerega bo predložiti tri mesece po preteku obratnega leta zadnji čas, da so naprednine bile previsoko odmerjene, naj koncesionarka precej vrne prejeti presežek, doštevši šest odstotkov obresti.

Doplačilo se mora od države zahtevati zadnji čas v letu dní po preteku dotičnega obratnega leta, ker bi sicer prestala pravica do njega.

§. 6.

Z zneskom, ki ga državno upravstvo plačuje vsled prevzetega poroštva, postopati je zgolj takó, kakor z naprednino, ki daje obresti po štiri od sto na leto.

Kadar čisti donos železnice prestopi zagotovljeno letno vsoto, mora se dotični prebitek precej odpraviti na državno upravstvo v vračilo dane naprednine z obrestmi vrèd, dokler ta ne bo popolnoma odplačana.

Pri tem je treba dospele obresti opraviti, preden se vrnejo naprednine.

Tirjatve države iz takih naprednin ali obresti, ki še niso bile plačane do časa, ko prestane dopustilo ali ko država železnico odkupi, poplačati je iz še ostajajoče imovine podjetbe.

§. 7.

Kaki stroški za beležbo efektov na tozemskih in inozemskih borzah, kolkovnine za kupone in pa davki, ki jih bo podjetba morala plačevati po preteku davka prostih let, smejo se v obratni račun postavljati kot razhodek.

Za državna doplačila podjetba ne plačuje nikake dohodarine.

§. 8.

Gradnjo v §. 1. imenovane železnice je začeti prej ko mogoče in dokončati jo najdalje v poldru-

gem letu, računěč od današnjega dné. Dodelano železnico je takoj izročiti javnemu prometu ter obrat po nji vzdrževati nepretrgoma ves čas, dokler traja dopustilo.

Da se bo držala gorenjega rokú za gradnjo, dolžna je koncesijonarka dati zagotovilo, položivši varščino 5000 gl. v vrednostnih papirjih, v katerih se smejo nalagati novci varovancev.

Ako se ne bi izpolnjevale gorenje dolžnosti po krivdi koncesijonarke, smé se izreči, da je ta varščina zapala.

§. 9.

Da izdela dopuščeno železnico, dodeljuje se koncesijonarki pravica razlastitve po določilih dotičnih zakonitih predpisov.

Ista pravica naj se koncesijonarki dodeli tudi zastran tistih dovlačnic, ki bi se imele narediti in o katerih bi državno upravstvo spoznalo, da je njih naprava v javnem interesu.

§. 10.

Koncesijonarki se je ob gradnji in obratu dopuščene železnice držati tega, kar ustanavlja ta dopustilnica, in pa ukazil, ki jih bo o tem vkrenilo trgovinsko ministerstvo, pa tudi tega, kar velevajo semkaj merěči zakoni in ukazi, zlasti zakon o dopušćanju železnic z dné 14. septembra 1854. l. (Drž. zak. št. 238.) in železniški obratni red z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.), in pa zakoni in ukazi, kateri se morebiti v bodoče dadó.

Kar se tiče obrata, odpuščajo se varnostne naredbe in obratni predpisi, podani v železniškem obratnem redu in v dotičnih dodatnih določilih, v toliko, kolikor se bo z ozirom na posebne prometne in obratne razmere dopuščene lokalne železnice, posebno na njeno zmanjšano vozno brzino, trgovinskemu ministerstvu zdelo pripustno, ter bodo na to stran veljali dotični posebni obratni predpisi, ki jih izdá trgovinsko ministerstvo.

§. 11.

Gradnja dopuščene železnice se po ukazilih, ki jih o tem izdá trgovinsko ministerstvo, izvrši pod neposrednim vodstvom in nadzorom trgovinskega ministerstva in glavnega nadzorstva avstrijskih železnic, oziroma glavnega nadzorstva avstrijskih državnih železnic.

Gradnja in dostavke naj se oddajajo po podrobnem proje tu in proračunu stroškov, ki se sestavi pod primernim vplivom državnih organov pod neposredno ingerenco vlade in po pogojih, navadnih pri gradnji državnih železnic.

Dela za gradnjo naj se oddajajo ločeno od nabave novcev, eventualno ponudboma. Toisto velja o vseh drugih dostavkah, izvzemši samó tiste, katere deležniki zagotové s prevzetkom osnovnih delnic.

Vrednost dostavek gradíva, odstopov zemljišč in drugih oprav, ki naj se zagotové s prevzetkom osnovnih delnic, naj se določi po postavkih stroškovnika, ki ga državno upravstvo pregleda, eventualno po sodni cenitvi.

Vozila, šine in drugačne železniške sestavine, in pa vsi predmeti za opremo se morajo dobavljati samó in edino iz domačih tvornic.

Izjemo od tega določila more trgovinsko ministerstvo dovoliti tedaj, kadar bi se dokazalo, da domače tvornice ne morejo opraviti dotičnih dostavek gledé na ceno, kakovost in čas, do katerega jih je izvršiti, po istih pogojih, kakor jih ponujajo inozemske tvornice.

§. 12.

Koncesijonarki se priznava pravica, da s posebnim dovolilom državnega upravstva in s pogoji, ki jih to postavi, naredi v izvršitev dopuščene podjetbe lokalne železnice posebno delniško družbo, katera naj stopi v vse pravice in zaveznosti koncesijonarke.

Koncesijonarka je vpravičena s pogoji, ki jih postavi državno upravstvo, izdati v nominalnem znesku za 900.000 gl. a. v. v notah največ prednostnih zadolžnic, katere je obrestovati s štirimi odstotki ter odplačati v 75 letih.

Oddaja prednostnih zadolžnic, ki se izdadó, naj se opravlja po ukazilih, ki jih vkrene državno upravstvo.

Znesek resnične in pa imenske napravne glavnice potrebuje odobrila državnega upravstva.

Pri tem naj veljá to načelo, da se ne smejo v račun postavljati nikakoršni drugi stroški razen stroškov za sestavo projekta, za gradnjo in vredbo železnice in za dobavo vozil z odobrilo državnega upravstva res uporabljenih in prav izkazanih, in pa razen zneska za nabavo gradivne zaloge in blagajnične dotacije, katerega ustanovi državno upravstvo, prištevši interkalarne obresti in razdolžne kvote, ki so bile med grajenjem res izplačane, in kar je bilo res kurzne izgube pri dobavi glavnice.

Ako bi po preteku prvega obratnega leta bilo treba še drugih novih staveb, ali ako bi bilo treba pomnožiti obratne naprave, sméjo se dotični stroški prišteti napravní glavnicí, če je državno upravstvo privolilo v namerjane nove stavbe ali v pomnožitev obratnih naprav, in če se stroški izkažejo, kakor gré.

Družbena pravila in pa obrazci prednostnih zadolžnic in delnic, ki se izdadó, potrebujejo odobrila državnega upravstva.

V pravila delniške družbe, ki se napravi, je vzprejeti določilo, da morajo biti vsi udje načelníštva (upravnega svéta, ravnateljstva) avstrijski državljani ter prebivali v ozemlju kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru.

§. 13.

Vojaščino bo prevažati po znižanih tarifnih cenah. Za uporabljanje vojaške tarife ob odpravi oseb in reči se je v tem oziru in pa gledé polajšil potujočim vojaškim osebam ravnati po določilih, katera vsak čas veljajo pri avstrijskih državnih železnicah.

Ta določila se uporabljajo tudi za deželno brambovstvo in črno vojsko obéh državnih polovic, za tirolske deželne strelce in za žandarmstvo, in to ne samo o potovanju na račun državne blagajnice, ampak tudi o služabnem potovanju na svoj račun k orožnim vajam in priglednim zborom.

Koncesijonarka se zavezuje, da bo pristopila dogovoru, med avstrijskimi železničnimi družbami sklenjenemu zastran nabave in imetka opravnih reči za prevažanje vojakov in pa vzajemnega pripomaganja z vozili za večje vojaške prenose, nadalje da bo pristopila vsak čas veljajočim predpisom o železništvu za čas vojske in pa dodatnemu dogovoru, ki je obveljal 1. dné junija 1871. l. o prenosu takih bolnikov in ranjencev, katere je ležéče prevažati na račun vojaške blagajnice.

Vsak čas veljajoči predpis za vojaške prenose po železnicah, in pa vsak čas veljajoči predpisi o železništvu za čas vojske zadobé za koncesijonarko moč in veljavo z dném, ko se po dopuščenih železnicah prične obrat. Predpisi enake vrste, ki se bodo izdali po tem času, ki se pa ne bodo objavili po Državnem zakoniku, zadobé za koncesijonarko veljavo in moč, kadar se ji bodo uradoma priznanili.

Te dolžnosti ima koncesijonarka samó v toliko, kolikor se njih izpolnjevanje zdí izvršljivo z ozirom na drugotnost té proge in na olajšila, vsled tega deljena gledé na napravo in opremo.

Koncesijonarka je dolžna, pri oddaji služeb ozirati se v zmyslu zakona z dné 19. aprila 1872. l. (Drž. zak. št. 60.) na doslužene podčastnike iz vojstva, vojnega pomorstva in deželne brambe.

§. 14.

Za prevažanje civilnih stražnih čet (varnostne straže, finančne straže i. e.) naj se slično uporabljajo znižani tarifni postavki, ki veljajo za prevažanje vojaščine.

§. 15.

Koncesijonarka je dolžna, v slučaju mobilizacije in vojske vsak čas brez zahtévka odškodnine ustaviti obrat dopuščene železnice v toliko in tako dolgo časa, kolikor bi vojaško oblastvo spoznalo to za potrebno.

§. 16.

Obrat železnice, ki je predmet te dopustilnice, vodi ves čas, dokler traja dopustilo, na račun koncesijonarke država, in koncesijonarka bo morala upravstvu državnih železnic povrniti stroške, ki temu zares nastanejo po tem obratovanju in kateri se eventualno ustanové s poprečnim zneskom. Način, kako naj se vodi ta obrat, vrvná se z obratno pogodbo, katera se sklène med državnim upravstvom in koncesijonarko.

Pri tem se državnemu upravstvu, dokler se državno poroštvo res še zahteva in dokler še niso povrnjene poroštvene naprednine, ki jih je dala država, pridržuje po njegovem prevdarku vredba obrata, ustanavljanje tarif za prevažanje oseb in blaga, in pa ustanavljanje razredbe blaga in vseh na prevažanje tovorov se nanašajočih postranskih določil, kakor tudi ustanavljanje dajatev, ki naj jih železniška podjetba opravlja za javne namene, sosebnó na korist poštnega upravstva in državnega telegrafskega zavoda, pri čemer se je vsak čas ozirati na obstoječe prometne potrebe.

Nadalje se vredba tarif za osebe in blago in pa vredba dajatev za javne namene vsak čas pridržuje zakonarstvu, in taki vredbi se mora koncesijonarka podvreči.

§. 17.

Koncesijonarka ima dolžnost, državnemu upravstvu na njegovo zahtevo vsak čas dopustiti sorparobno železnico za promet med že obstoječimi želez-

nicami ali pa takimi, ki se bodo še le napravile in bodo v državnem obratu, in to takó, da ima državno upravstvo pravico, prosto ustanavlja tarife, za pri méрно odškodnino odpravljati ali odpravljati dajati cele vlake ali posamezne vozove po soporabljeni železnici ali posameznih njenih kosih. Ta soporaba naj se vendar vrší samó takó, da se ž njo ne moti lastni pravilni obrat soporabljanje železnice.

Odškodnina, katero bo opravljati, ustanovi se po določilih, razglašenih v prilogi C k dopustilnici z dné 1. januarja 1886. l. za cesarja Ferdinanda severno železnico v Državnem zakoniku iz leta 1886. na strani 63.

§. 18.

Dopustilna doba in ž njo vred v §. 9. lit. b) zakona o dopuščanju železnic izrečena obramba proti napravi novih železnic se ustanavlja na 90 let, računéč od današnjega dné, ter mine po tem roku.

Državno upravstvo smé izreči, da je dopustilo tudi pred iztekom gorenjega roku izgubilo svojo moč, ako se po krivdi koncesionarke ne bi izpolnjevale dolžnosti, v §. 8. ustanovljene o začetku in dovršitvi gradnje in pa o začetku obrata, ter bi se kak prestop roku ne mogel opravičiti po §. 11. zakona o dopuščanju železnic.

§. 19.

Državno upravstvo si pridružuje pravico, da smé dopuščeno železnico, ko bo dodelana in v obrat oddana, vsak čas odkupiti po nastopnih določilih:

1. Da se ustanovi odkupnina, seštejejo se letni čisti donosi, kar jih je podjetba imela v poslednjih sedmih letih pred samim odkupom; od tega se odbijejo čisti donosi najslabjših dveh let in potem se izračuni poprečni čisti donos ostalih petih let.

2. Ko bi se pak železnica odkupila pred preteklim sedmim obratnim letom, ali kadar bi po določilih odstavka 1. najdeni srednji čisti donos ne dosegel vsaj letnega zneska, enakega letnini, potrebni za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih zadolžnic, izdanih z odobrilom državnega upravstva (§. 3.), s prišteto tisto letnino, ki je potrebna za štiriodstotno obrestovanje in razdolžbo po državnem upravstvu odobrene delniške glavnice v času, dokler traja dopustilo, tedaj se ta spredaj v času, dokler traja dopustilo, oznamenjeni letni znesek določi za čisti donos, ki ga je jemati v podstavo za odméro odkupnine.

3. Odškodnina, ki jo bo dati, bodi v tem, da se koncesijonarki v še ostali dobi dopustila

izplačujejo za obrestovanje in počrtežno razdolžbo prednostnih zadolžnic potrebni zneski do časa, ko se té popolnoma odplačajo, ob rokovih dospelosti, ustanovljenih v črtežu, nasproti pa, da se po odbitku teh zneskov ostajajoči srednji donos izplačuje po zmislu odstavka 1., oziroma ako bi nastopil kak v odstavku 2. omenjeni slučaj, tamkaj navedena letnina za delniško glavnico v polletnih obrokih 30. dné junija in 31. dné decembra vsakega leta po dospelosti.

4. Državi se pridružuje pravica, prevzeti kadar koli namesto še ne dospelih letnih plačil ob času odkupa po odobrenem razdolžnem črtežu še neodplačane prednostne zadolžnice, da jih sama plača, in nadalje plačati glavnico, enako znesku glavniške, računéč obresti od obresti, po štiri od sto na leto diskontovane vrednosti onih plačil, ki jih je po določilih odstavka 3. opravljati polletno, razen zneskov, potrebnih za počrtežno obrestovanje in razdolžbo prednostnih zadolžnic.

Ako se država odloči to glavnico plačati, plača naj jo v gotovini ali z državnimi zadolžnicami, kakor si to sama izbere. Državne zadolžnice je pri tem računiti po tistem kurzu, ki se pokaže za poprečnega med denarnimi kurzi, kateri so se v ravno preteklem polletju na dunajski borzi zaznamovali o državnih zadolžnicah enake vrste.

5. Izplačavši odkupnino, pride država po odkupu železnice in z dném tega odkupa brez daljše odplate v bremen čisto, oziroma samó še z neodplačanim ostankom vzprejetega posojila obremenjeno last in v užitek te tukaj dopuščene železnice z vsemi dotičnimi reči, naj bodo premične ali nepremične, vštevši tudi vozila, gradivne zaloge in blagajnične zaloge, potém dovlačnice, ki so morda lastnina koncesionarke, in postranska družabna opravila in pa iz napravne glavnice narejene obratne in pričuvne zaklade, ako le ti niso že bili namenu primerno uporabljeni z odobrilom državnega upravstva.

§. 20.

Ko mine dopustilo in tistega dné, ko mine, preide brezodplatno na državo neobremenjena lastnina in užitek tu dopuščene železnice in vsega premičnega in nepremičnega pristojsstva, tudi vozil, gradivnih zalog in blagajničnih zalog, potém dovlačnic, ki so morda lastnina koncesionarke, in postranskih družabnih opravil in pa iz napravne glavnice narejenih obratnih in pričuvnih zakladov v obsegu, povedanem v §. 19., št. 5.

Ako to dopustilo mine, in pa tudi, ako se železnica odkupi (§. 19.), obdrži koncesijonarka last

pričuvnega zaklada, napravljenega iz lastnih donosov podjetbe, in kar bi imela po obračunih tirjati, potem tudi last posebnih del in poslopij, napravljenih ali pridobljenih iz lastne imovine, katere si je sama koncesijonarka sezidala ali pridobila po pooblastilu državnega upravitstva z izrečnim pristavkom, da té reči niso pristojstvo železnice.

§. 21.

Ako se napravi délniška družba, imej komisar, ki ga postavi državno upravitstvo, tudi pravico, kolikokrat se mu primerno zdí, hoditi v seje upravnega sveta ali drugega zastopa, kateri veljá za načelništvo družbe, in pa v vélike zборе, ter tam ustavljati vse naredbe in sklepe, nasprotne zakonom, dopustilu ali družbenim pravilom, ali pak kvarne javni koristi, oziroma finančni koristi poroštvujočega državnega zaklada; toda v takem slučaju je komisarjeva dolžnost, precej si izprositi razloko trgovinskega ministerstva, katera naj se dá brez odloga ter naj veže družbo.

Za tu ustanovljeno nadziranje železniške podjetbe plačuje koncesijonarka z ozirom na opravila, ki so ž njim združena, v državno blagajnico poprečno vračilo, čegar višino ustanovi državno upravitstvo, oziraje se na obseg podjetbe.

Koncesijonarka se odvezuje zaveznosti, izrečenih v §. 89. železniškega obratnega reda z dné 16. novembra 1851. l. (Drž. zak. št. 1. iz l. 1852.) gledé na vračilo večih stroškov, ki bi se nabrali po policijskem ali dohodarstvenouradnem nadzoru,

in pa gledé dolžnosti, da mora zastonj nabavljati in vzdržavati uradne mfestnosti.

§. 22.

Ako bi se poleg vsega poprejšnjega svarila večkrat prelomile ali opustile v dopustilnici ali v zakonih naložene dolžnosti, pridržuje se državnemu upravitstvu tudi pravica, da se poprime zakonom primernih naredeb ter po okolnostih izreče, da je dopustilo izgubilo svojo moč še pred iztekom dopustilne dobe.

Resno opominjaje vsakega, da ne delaj zoper to, kar ustanavlja tá dopustilnica, in dodeljujoč koncesijonarki pravico, zastran izkazne škode zahtevati vračila pred Našimi sodišči, dajemo vsem oblastvom, katerih se tiče, trdno povelje, naj ostro in skrbno čujejo nad to dopustilnico in vsem, kar se v nji določuje.

V spričálo tega izdajemo to pismo, navdarjeno z Našim vélikim pečatom, v Našem države glavnem in prestolnem mestu dunajskem dvaindvajsetega dné meseca oktobra v letu milosti tisoč osemsto devetdesetem in četrtem, Našega cesarjevanja šestinštiridesetem.

Franc Jožef s. r.

Windisch-Graetz s. r. Wurmbrand s. r.

Plener s. r.